

Toelichting Erf- en schenkbelasting

II. Erfbelasting

A. Door de fiscale partner

Omvang vrijstelling

Verkrijgingen krachtens erfrecht door de fiscale partner (S 460) zijn in 2024 in beginsel vrijgesteld tot een bedrag van € 795.156 ([art. 32 lid 1 onderdeel 4A SW](#)). Als de partner aanspraak kan maken op pensioenen, lijfrenten en/of periodieke uitkeringen die zijn vrijgesteld van de heffing van erfbelasting (S 3110), wordt de helft van de gekapitaliseerde waarde van die aanspraken **in mindering** gebracht op de omvang van de vrijstelling. De vrijstelling bedraagt in 2024 echter altijd **minimaal** € 205.420 ([art. 32 lid 2 SW](#)).

Opmerkingen

1. Aanspraken komen enkel in mindering op de vrijstelling, als zij zijn verkregen **als gevolg van het overlijden** en door hun aard of vanwege de vrijstelling als bedoeld in S 3110 (S 3110) **niet worden belast** met erfbelasting.
2. Aanspraken ingevolge de **AOW** en de **Anw** komen niet in mindering op de vrijstelling voor partners ([art. 32 lid 2 SW/AOW/Anw](#)).

Berekening vermindering

De waarde van de aanspraken wordt berekend conform de methode die is vermeld in S 1720 (S 1720). De aldus berekende waarde wordt **verminderd met 30%** vanwege de inkomstenbelasting die op een later tijdstip zal moeten worden afgedragen. De **helft** van het op deze wijze berekende bedrag wordt in mindering gebracht op de partnervrijstelling. De vrijstelling kan echter niet verder worden verminderd dan tot het minimum (S 2990).

Voorbeeld

Een man overlijdt in 2024. Zijn vrouw is op dat moment 72 jaar en heeft recht op een nabestaandenpensioen van € 25.000 per jaar. De gekapitaliseerde waarde van de pensioenaanspraak is $7 \times € 25.000 = € 175.000$. Daarop wordt de latente inkomstenbelasting in mindering gebracht. Die bedraagt $30\% \times € 175.000 = € 52.500$. De helft van het aldus berekende bedrag komt in mindering op de partnervrijstelling. Die bedraagt daardoor $€ 795.156 - 0,5 \times (€ 175.000 - € 52.500) = € 733.906$. Dit is meer dan het minimum.

B. Door een kind van een ouder

Hoofregel

Voor een kind (S 500) dat erft van een ouder geldt in 2024 standaard een vrijstelling van € 25.187 ([art. 32 lid 1 onderdeel 4C SW](#)). Enkel voor gehandicapte kinderen wordt hiervan afgeweken.

Gehandicapt kind

Een gehandicapt kind (S 500) dat erft van een ouder heeft in 2024 recht op een vrijstelling van € 75.546, indien ([art. 32 lid 1 onderdeel 4B SW](#)):

- het voor minimaal 50% op kosten van de overledene werd onderhouden; en
- het ten gevolge van ziekte of gebreken vermoedelijk in de eerstkomende drie jaar niet in staat zal zijn om met arbeid die voor zijn kracht berekend is, de helft te verdienen van hetgeen een lichamelijk en geestelijk gezond persoon van dezelfde leeftijd aan inkomen uit arbeid zou kunnen verwerven.

C. Door een kleinkind van een grootouder

Voor kleinkinderen die erven van een grootouder geldt in 2024 een vrijstelling van € 25.187 ([art. 32 lid 1 onderdeel 4, D, SW](#)).

D. Door ouders van hun kind

Als ouders van hun kind (S 500) erven, hebben zij in 2024 recht op een vrijstelling van € 59.643 ([art. 32 lid 1 onderdeel 4E SW](#)).

Opmerking

Erfrechtelijke verkrijgingen van **fiscale partners** (S 460) worden samengevoegd (S 3800). Zij kunnen daarom gezamenlijk ook maar eenmaal gebruikmaken van de vrijstelling.

E. Door een ANBI

Begrip

Een ANBI (algemeen nut beogende instelling) is een instelling die als zodanig is **aangewezen** door de Belastingdienst, onder andere omdat er voor 90% of meer **algemeen nut** wordt beoogd ([art. 5b AWR](#)). Gedacht kan worden aan voedsel- en kledingbanken en religieuze instellingen.

Opmerking

Een **overzicht van alle ANBI's** is eenvoudig te vinden door op www.belastingdienst.nl te zoeken op 'overzicht ANBI'.

Door een ANBI

Alle verkrijgingen door een ANBI zijn vrijgesteld van erfbelasting, **voor zover** aan de verkrijging **niet** een opdracht is verbonden die aan de verkrijging het karakter ontnemt van te zijn geschied in het algemeen belang ([art. 32 lid 1 onderdeel 3 SW](#)).

Opmerking

Opdrachten in **strijd met het algemeen belang** zijn onpersoonlijke lasten, als gevolg waarvan de instelling verplichtingen op zich neemt tot het verrichten van activiteiten die het algemeen belang niet dienen ([Stcrt. 2022-32167 onderdeel 4](#)).

F. Door een (steunstichting) SBBI

SBBI

Alle verkrijgingen door een SBBI zijn vrijgesteld van erfbelasting, **voor zover** aan de verkrijging **niet** een opdracht is verbonden die aan de verkrijging het karakter ontnemt van te zijn geschied in het sociaal belang ([art. 32 lid 1 onderdeel 8 SW](#)).

Opmerking

Een **SBBI** (Sociaal belang behartigende instelling) is een instelling die de individuele belangen van de leden of een kleine doelgroep behartigt, maar ook een maatschappelijke waarde heeft ([art. 5c AWR](#)). Gedacht kan worden aan sportorganisaties, buurtverenigingen en kindervakantiekampen.

Steunstichting SBBI

Alle verkrijgingen door een steunstichting SBBI zijn vrijgesteld van erfbelasting, **voor zover** aan de verkrijging **niet** een opdracht is verbonden die aan de verkrijging het karakter ontnemt van te zijn bestemd voor de realisatie van de doelstelling van de steunstichting ([art. 32 lid 1 onderdeel 9 SW](#)).

Opmerking

Een **steunstichting** SBBI is een stichting die is opgericht uitsluitend met het doel om geld in te zamelen ter ondersteuning van een SBBI (S 3070) ([art. 5d AWR](#)).

G. Door een werknemer van de erflater of een nabestaande van die werknemer

Voorwaarden

Verkrijgingen door een werknemer van de erflater of door nabestaanden van de werknemer zijn vrijgesteld van de heffing van erfbelasting, mits ze het gevolg zijn van de voldoening door de werkgever of zijn fiscale partner (S 460) aan een **natuurlijke verbintenis** (S 2010) ([art. 32 lid 1 onderdeel 10 SW](#)). Dergelijke verkrijgingen doen zich voor als de werkgever zich verplicht voelt om zijn werknemer en diens nabestaanden te verzorgen, maar er geen wettelijk afdwingbare verplichting is. Vaak gaat het om de verzorging van de oude dag van de werknemer, maar het kan ook gaan om een aanvullende beloning voor eerdere werkzaamheden.

Opmerking

Als een nabestaande van een werknemer bij diens overlijden een **recht op periodieke uitkeringen** verkrijgt, wordt deze verkrijging aangemerkt als een aan de werknemer toe te rekenen bevoordeling krachtens een derdenbeding. De verkrijging wordt geacht te zijn verkregen uit de nalatenschap van de werknemer. In een dergelijk geval is er dus sprake van een belaste (niet-vrijgestelde) verkrijging voor de erfbelasting ([art. 32 lid 1 onderdeel 10 SW](#) jo. [art. 13 SW](#)).

Voorbeeld

Een vrouw heeft gedurende 11 jaar acht uur per week huishoudelijke hulp verricht voor haar buurvrouw. Twee ochtenden per week meldde zij zich op vaste tijdstippen bij haar buurvrouw. Ze kreeg dan te horen welke werkzaamheden ze moest verrichten. Het ging meestal om het doen van boodschappen en het schoonmaken van het huis. De vrouwen hadden afgesproken dat de vergoeding f 25 per maand bedroeg en dat de buurvrouw het later 'verder goed zou maken'. In 2001 is de buurvrouw overleden. Zij heeft circa f 40.000 aan de vrouw nagelaten. Deze verkrijging valt onder de vrijstelling voor de nakoming van een natuurlijke verbintenis aan een werknemer. Er is dus geen erfbelasting verschuldigd ([ECLI:NL:GHSHE:2003:AO2336](#)).

Omvang

Tot welk bedrag een verkrijging kan worden beschouwd als de voldoening aan een natuurlijke verbintenis, is onder andere afhankelijk van de **leeftijd** van de werknemer en de **aard en omvang** van de verrichte werkzaamheden.